

Osallistumisen keinoja hyvinvointialueilla

Eeva Nykänen

17.2.2023

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Osallistumisen rooleja

- Osallistuminen alueen **asukkaana**
- Osallistuminen **tiettyyn väestöryhmään kuuluvana**
- Osallistuminen palvelujen **asiakkaana**

Asukkaat 1/2

- Oikeus asettua ehdolle ja äänestää aluevaaleissa (28 §)
- Oikeus äänestää alueen neuvoa-antavassa kansanäänestyksessä (31 §)
- Oikeus osallistua aloitteeseen kansanäänestyksen järjestämiseksi (31 § 3 mom.)

Asukkaat 2/2

- Aloiteoikeus alueen toimintaa koskevissa asioissa (30 §)
- Asukkaiden mielipiteen selvittäminen ennen päätöksentekoa(29 §)
- Asukkaiden keskustelu- ja kuulemistilaisuudet ja asukasraadit (29 §)
- Osallistumismahdollisuudet alueen talouden suunnitteluun (29 §)
- Asukkaiden ja järjestöjen oma-aloitteisen suunnittelun ja valmistelun tukeminen (29 §)

Tiettyyn väestöryhmään kuuluvat 1/2

- Vammaisneuvosto
- Vanhusneuvosto
- Nuorisovaltuusto
- ”mahdollisuus vaikuttaa...toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan” (32 §)

Tiettyyn väestöryhmään kuuluvat 2/2

- Kansalliskielilautakunta
- Saamen kielen lautakunta
- Mm. selvittää, arvioida ja lausua päätösten vaikutuksista, määritellä vähemmistökielisten palvelujen tarvetta, tehdä ehdotuksia oikeuksien toteutumiseksi

Asiakkaat 1/2

- Asiakkaiden mielipiteiden selvittäminen ennen hyvinvointialueen päätöksentekoa (29 §)
- Asiakkaiden edustajat alueen toimielimissä (29 §)
- Palvelujen suunnittelemisen ja kehittämisen yhdessä asiakkaiden kanssa (29 §)

Asiakkaat 2/2

- Asiakkaan itsemääräämisoikeus ja osallistuminen omassa asiassaan (asiakaslaki 8 § ja potilaslaki 6 §)
- Asianosaisen kuuleminen (hallintolaki 34 §)

Osallistumisen kannalta keskeistä

- Miten osallistumisen keinoja on otettu ja otetaan käyttöön?
- Miten viestinnässä onnistutaan?
- Miten toimintaa resursoidaan?
- Millainen merkitys näkemyksille annetaan?

Osallistumisen kannalta haastavaa

- ”[Aluevaalien äänestysprosentti 47,5 on demokratian kannalta synkkä, sanoo vaaliasiantuntija Sami Borg \(YLE\)](#)”
- Miten osallistumisaktiivisuutta saadaan lisättyä?